Фонд № Р-7641
Опис № 24
Архівний № 220

Управління СБУ
по Сумській області

Фильтрационное

ДЕЛО № 11711

Гришко
Ольга Кармановна

Начато 13 февраля 1947
Окончено 17 ноября 1955 г.
На 9 листах

Фонд № Р-7641
Опис № 24
Архівний № 220

В колгоспі ім. Орджонікідзе с. Шрома, Махарадзевського району, Грузинської РСР. На фото: зліва — збір чайного листя на плантаціях; на передньому плані стахановка Віра Чхаідзе, яка виконує норму на 200 проц. Справа — куточок села Шрома; колгоспниці повертаються додому після роботи.

Фото Рубена Акопова.

Листи з Грузії

Серед зелених гір

Від невеликого міста — районного центра Махарадзе — дорога простяглася по гірських схилах, то падаючи вниз, то круто звиваючись вгору.

Зелені гори Гурії, осяяні щедрим південним сонцем, овіяні вітрами Чорномор'я, — в усій Західній Грузії важко знайти більш мальовничу й привабну місцевість. Гірські схили пишно вбрано зеленими килимами. І кожен відмінно, кожен виграє своїми барвами, своїми квітами. Око не стомлює одноманітність. Їдеш годину-другу, вдихаєш пахощі розквітлих лимонних дерев, милуєшся рівними рядами карликових чайних деревець, рясно вкритими білим цвітом тунговими левадами. А далі дика гущавина буйної субтропічної зелені вкриває кручі, якими ще не заволоділа рука трудівників.

З крутої вершини блиснула на сонці смуга Чорного моря. Воно зовсім близько, десь за 5—6 кілометрів. Колгоспні плантації простяглися майже до самого узбережжя, до теплих і ласкавих чорноморських хвиль.

Скромна арка сповіщає, що ми в'їжджаємо в село Шрома з його славним орденоносним колгоспом ім. Орджонікідзе, який добре відомий не тільки по всій Грузії, а і по всій Україні.

Кілька будов — правління колгоспу, сільрада, школа, пошта, — а села не видно. На сусідній горі теж три-чотири будиночки; втопаючи в садах, вони червоніють черепицею. А там далі ще одна-дві чепурненьких хатинки «на курячих ніжках» (тут усе збудоване на сваях). Село розкидане по схилах зелених гір, часто від двору до двору — півкілометра. Круг кожного будиночка—город з кукурудзою і лобі (квасоля), що становлять неодмінний харч грузина, мандаринні і лимонні дерева, виноград, кілька вуликів.

Приїжджають люди в село, зачаровано озираються, — так от вона, Гурія, стародавній грузинський край.

— Чудово тут у вас, — говорять вони голові колгоспу Михайлові Орагвелідзе. — Сама природа прикрашує все дер...

зеленого чайного листя, а до війни здавав найбільше 400 тонн.

Ще не закінчується збір чаю, як у колгоспі — нові жнива. Пізньої осені достигають цитруси — золотим потоком ллються мандарини, лимони, апельсини. Міліони, міліони плодів. Скільки дає одне цитрусове дерево? І 300, і 500, і 1000, і більше плодів. Торік у бригаді Шалва

Голова колгоспу ім. Орджонікідзе с. Шрома Михайло Орагвелідзе.

Хомерікі одне дерево дало чотири тисячі плодів, чотири тисячі чудесних мандаринів. А кілька лимонних дерев дали по дві тисячі плодів.

280 тисяч цитрусових дерев має колгосп. І за кожним деревом треба весь рік доглядати турботливо і любовно. І весною, і влітку, і восени на крутих зелених схилах зранку допізна колгоспники пораються в цитрусових садах, перекопують і угноюють грунт, мотижать, виполюють бур'яни, обгортають коріння землею, знищують шкідників, зрізують сухі віти і прищеплюють плідні, — омолоджують дерева.

Є в колгоспі садівник, ім'я якого зна-

зують шромівців. Пишуть, звичайно, свої рідні з фронту. Пишуть часто і зовсім незнайомі люди з усіх кінців країни.

Василь Омельяненко — раніше стахановець генічеського колгоспу ім. Сталіна, а тепер фронтовик, — звертається до грузинських товаришів з щирим словом подяки:

«Друзі мої, я прочитав у газеті, як ви сердечно прийняли в своїй сім'ї мого друга Василя Лаврентьєва, пораненого на фронті, прийняли в ті тяжкі дні, коли йому нікуди було подітися, бо він загубив свою сім'ю, а район наш був зайнятий німцями. Хочу й я від усього серця подякувати вам за турботу й гостинність. Напишіть мені, де зараз мій друг.

Дорогий друже Михайло Орагвелідзе! Я пам'ятаю, як Ви приїздили на Україну і в наш колгосп. Певно, у вас і досі зберігається «Кобзар», подарований нами».

— А як же! — з гордістю стверджує Орагвелідзе. — Зберігається. Це — дорога пам'ятка.

— А Василь Іванович Лаврентьєв, наш дорогий гість, вже давно на батьківщині, в своєму генічеському колгоспі; надсилає нам хороші листи, розповідає, як живуть наші брати.

Пишуть евакуйовані в далекий Казахстан геничани. Вони збираються вертатися в рідний край і схвильовано дякують шромівцям за щедрі дарунки, за підтримку, за ласку.

І свої односельці-фронтовики, пишучи додому листи, ніколи не обминають того, чим живе, чим славиться колгосп, — його виробничих успіхів і його великої дружби.

Вони не посоромлять свого колгоспу, хоробрі сини Грузії. Чотириста вісімдесят п'ять воїнів дав Червоній Армії шромський колгосп. Немало! Кращі люди колгоспу на фронті. А на їх місце стали жінки, дівчата, старики. І не тільки відданою працею підпирають вони фронт. Міліон карбованців внесли шромівці на танкову колону і просили назвати її «За визволення України». На міліон сто п'ятдесят тисяч карбованців передплатили

Листи до редакції

Вогнище культури

Чудовий будинок культури був у Миргороді, але німці дощенту його зруйнували. Коли Червона Армія визволила наше місто, ми зразу почали відбудовувати своє любиме вогнище культури.

Спочатку налагодили демонстрування кінофільмів, а потім уже взялися за організацію гуртків художньої самодіяльності. Драматичний гурток, яким керує Дмитро Ковзун, підготував вистави українських класичних творів — «Безталанна», «Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці» і ряд одноактних п'єс. Більше 20 разів виступав уже гурток перед населенням Миргорода, а також в госпіталях — перед пораненими воїнами Червоної Армії.

Капела бандуристів складається з 16 осіб. Під керівництвом Івана Скляра вона виконує багато українських народних пісень і пісень народів СРСР. Її знають не тільки в Миргороді, але і в Москві, куди вона виїздила на концерти, знають і червоноармійці діючих частин Червоної Армії.

До 12 концертів дав хоровий гурток, яким керує Віктор Житков. Для обслуговування бійців у госпіталях ми організували концертну бригаду, до якої входять 65-річний бандурист С. Безхарченко, 60-річна Христина Литвиненко і ряд інших виконавців декламації та співу.

Гуртківці з великою любов'ю ставляться до розвитку художньої самодіяльності, наполегливо працюють, щоб розширити свій репертуар. Але на перешкоді стоїть те, що немає достатнього вибору п'єс, нот.

П. ОБІДНІЙ,
директор Миргородського будинку культури на Полтавщині.

Серед білого дня...

Коли почалася Вітчизняна війна, на фронт пішли мій син, дочка, невістка й зять. Діти-фронтовики для мене й мого чоловіка — гордість і радість.

У лютому цього року я на короткий час поїхала до м. Житомира за своїми онуками, а чоловіка мого, шофера за професією, Цукротрест відрядив у Москву за машинами. Квартира наша № 48 у будинку 7/6 по Стрілецькій вулиці лишилася, звичайно, замкненою. Та підчас нашої відсутності в будинок прийшла якась комісія, зірвала замок, описала всі речі і кудись вивезла. Коли я приїхала, квартира була зовсім порожня.

Почала я розшукувати своє майно. Звернулась до керівника нашого будинку тов. Брусніkіної, подала дві заяви прокуророві Сталінського району, заявила у 2-й відділок міліції, ходила до райфінвідділу. В результаті вдалося тільки розшукати акт опису моїх речей, в якому сказано, що склала його «комісія в складі голови — представника від Сталінського райфінвідділу Глєбова, представника Артіщева, від будинкоуправління Каменeнка». В акті записано, ніби моє майно

Пам'ятник героям Перекопа

На місті легендарних боїв на Турецькому валі цими днями урочисто відкрито пам'ятник героям боїв за Крим.

Висота пам'ятника від основи валу — 32 метри, його видно з відстані в 10—12 кілометрів. Тут поховані хоробрі гвардійці — старший лейтенант Агапов, сержант Аратунян, капітан Кузьмін та інші герої битв на Перекопі. Над їх іменами на пам'ятнику вирізьблені слова з наказу товариша Сталіна: «Вічна слава Героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини».

Біля пам'ятника відбувся мітинг. З 12 гармат було зроблено салют. На могилу покладено вінки.

☆

Літературний вечір у Чернівцях

ЧЕРНІВЦІ. (Наш кор.). Цими днями тут відбулася зустріч українських письменників з учнями і учительським колективом чернівецьких шкіл. Письменники Андрій Малишко, Петро Козланюк, Петро Дорошко, Ярослав Галан прочитали дітям і їх вихователям свої нові твори. Присутні тепло вітали гостей.

☆

Повна збірка творів В. Г. Бєлінського

Восени 1941 року, коли в Ленінграді закінчувалось друкування останнього тому повної збірки творів Бєлінського, в друкарню влучила ворожа бомба і 5-тисячний тираж книги згорів. Випадково уціліли тільки два екземпляри.

Цими днями редактор книги професор В. С. Спірідонов закінчив перегляд і знову підготовив до друку 13-й том. Найближчим часом почнеться його

В неділю, 28 травня, на київському стадіоні «Динамо» відбулися змагання жіночих і чоловічих команд в забігах з малої та великої шведських естафет. Серед жіночих команд перемогли спортсменки товариства «Кім», серед чоловічих перемогу здобула команда Київського Військового Округу.

На фото: жіноча команда «Кім» в складі І. Крижановської, Ф. Терещенко, К. Адаменко та І. Пошвенчук; чоловіча команда КВО в складі — старшого лейтенанта Т. Онісімова, лейтенанта Ф. Скорницького, рядового Т. Приходька та капітана А. Андреєва.

Фото Г. Угриновича.

П'єса „Иван Грозный" в Малому театрі

Незабаром у Москві на сцені Державного Академічного Малого театру піде цікава новинка цього театрального сезону — п'єса О. Толстого «Иван Грозный». Театр готує до постави й покаже першу частину цієї драматургічної повісті — «Орел и орлица». Ставить нову п'єсу народний артист СРСР, лауреат Сталінської премії І. Судаков, художнє оформлення Соколова-Скаля.

Над роллю царя Івана Грозного працює заслужений артист РРФСР Соловйов, роль царівни Марії Темрюківни виконуватиме заслужена артистка РРФСР Зеркалова.

☆

Масова посадка тютюну в Абхазії

На тютюнових плантаціях Абхазії йде масова посадка тютюну різних сортів. Вже посаджено цю культуру

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

/По проверочно-фильтрационному делу/

L

с. Глинск "13" Февраля 1947г.

Мы члены проверочно-фильтрационной комиссии при Глинском РО МВД, Сумской области, рассмотрев фильтрационное дело на репатриированного Советского гражданина Гришко Ольга Перемоновна прибывшего к постоянному месту жительства с. Перекоповка Глинского р-н. Сум. обл. " " Июня 1942 года и найдя, что она была насильно угнана в Германию село Горзанец работала в помещика

Руководствуясь приказом МВД МГБ СССР № 00706/00268 от 16/VI-46г.

ПОСТАНОВИЛИ

Считать гр. Гришко Ольга Перемоновна проверенной фильтрационное дело направить в 1й спец отдел УМВД г. Сумы для хранения в архиве.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПРОВ. ФИЛЬТРАЦИОННОЙ КОМИССИИ
НАЧ ГЛИНСКОГО РО МВД -СТ ЛЕЙТЕНАНТ [подпись] /АДАМОВ/

ЧЛЕНЫ КОМИССИИ:
НАЧ/ГЛИНСКОГО РО МГБ
СТ ЛЕЙТЕНАНТ [подпись] /ХАРЛАМОВ/

ЗАМ. НАЧ. ГЛИНСКОГО РО МВД
ЛЕЙТЕНАНТ МИЛИЦИИ [подпись] /МИРОЛНИЧЕНКО/

Гмж

3

Регистрационный лист

на репатриируемого, прошедшего регистрацию
при ПФП НКВД СССР г. Владимир-Волынский

1. Фамилия, имя, отчество (со слов или по документам) Клек (Гришко) Ольга Перемоновна

2. Год и место рождения (указать район, область, сельсовет) 1922 С. Перемоновна Глынского р-на Сумской обл

3. Профессия колхоз.

4. Партийность и где находятся партийные документы б/п

5. В каком городе, селе жил до убытия из СССР, место работы и последняя должность по месту рождения

6. Причины выезда из СССР вывезли немцы на работу в Германии

7. Сколько раз задерживался, допрашивался и арестовывался немцами, за что Нет

8. Содержался ли в спецлагерях противника, где именно, наименование лагеря и что там делал Нет

9, Проходил ли службу в немецкой армии, полиции, воинских частях, госпиталях, строительных и иных батальонах, создававшихся противником. Служил ли в немецких учреждениях, каких, в какой должности Нет

10. Чем занимался, где, в качестве кого работал за рубежом и сколько времени VII 42 по VIII-45 Германия г Гофзанец работала у бауэра

11. Какие пред'явил и сдал документы Нет

12. Где проживают близкие родственники' кто именно мать Перешко Мария П. 58 л. сестра Оксана П. 28 л.
(указать точный адрес)
проживают по месту рождения

13. Куда следует на постоянное место жительства в СССР Переноцивка Глынского р-на Сумской обл.

14. Образование 6 кл.

18. Национальность Укр.

Правильность данных мною сведений подтверждаю.

Подпись Клек Ольга П.

Регистрационный лист заполнил [illegible]

Регистрационный лист проверил

Председатель фильтрационной комиссии
НКВД СССР [illegible]

Удостоверение о направлении на постоянное место жительства
получил

Убыл с ПФП НКВД СССР Клек

Протокол допроса

1947 г. Февраля м-ца 2 дня с. Цыкоповка

Опер. уполномоченный УММВД сум. аб. ст. лейт.

Чубатый допросил репатрианта

Гришко Ольга Пантелеевна рождения 1922 г. Уроженка и житель с. Цыкоповка Глинского р-на Сумской обл. по происхождению из крестьян-середняков, Украинка, б/п, образование 6 кл., одинокая работает в Глинском лесничестве разнорабочей, не судимая

Ответственность за дачу ложных показаний по ст. 89 УК УССР разъяснена Гришко О.П.

По существу дела показана.

Вопрос: Где проживали и чем занимались на оккупированной территории?

Ответ: На оккупированной территории проживала в с. Цыкоповка, работала в колхозе.

Вопрос: Когда и при каких обстоятельствах Вы выехали в Германию, где проживали, чем занимались?

Ответ: В Германию выехала в июле м-це 1942 г. Насильно была забрана полицейским Лета имя и отчество не знаю.

В Германии проживала в селе Гофзанец работала у помещика Шульц на полевых работах.

Вопрос: Подвергались ли аресту и допросу со стороны немецких властей?

Ответ: Аресту и допросу со стороны немецких властей не подвергалась.

Вопрос: При каких обстоятельствах Вы выехали в СССР?

Ответ: Освобождена была Советскими войсками 1 мая 1945 г. после чего на протяжении 4х лет работала

Гришко О.

работала в воинской части в столовой в качестве официантки, и в октябре м-це 1945 г. была направлена на пересыльный пункт в г. Владимир-Волынск, откуда и уехала в СССР.

По настоящему делу дополнить ничего не могу, записано с моих слов правильно, мною прочитано

Гришко О

Допросил: Опер. Уполномоченный УМВД с/о
ст. лейт. Лубов (Чубатай)

г. Фастов. 24/IX-45

5

До начальника Глинського РОНКВД
від громадянинки с. Перекопівки
Глинського р-ну Сумської області
Гришко Ольги Парамоновни.
Заява.

ПРОПИСАН

Я громадянина села Перекопівки Гришко Ольга Парамоновна родилась 1922 році. в сім'ї бідняка 1929 році я пішла до школи де училась до 1935 року. Окончивши школу я начала ходить на роботу в колгосп. 9 окупації, нашої местности, німецькими військами. Во время окупації німецькими войсками, я продовжала роботу в колгоспі. 1942 році 20 червня тут на тим німецьких поліцаїв мене забрали в Німеччину де 1 жили до до 1 мая 1945 року.

1го мая 1945 року здійснилась наша мечта вонічила Красна Армія і освободила нас від гнету німецьких палачів.

Прошу начальника Глинського РОНКВД мене приписать.

Прохач: Гришко Ольга Парамоновна

НКВД СССР

Проверочно-фильтрационный пункт

Город Вл-Волынск

Видом на жительство служить не может

Действительно по 10 X 1945 г.

ПРОПИСАН

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№ 1346

Фото-карточка 151X-45

Выдано Клек Ольге Перемоновне (фамилия, имя, отчество)

года рождения 1922, место рождения с Перемоновна, Ульянский р-н. Сумской обл.

в том, что он по прибытии из Германии

с 13/X м-ца по 15/X

м-ца 1945 г. содержался в Вл-Волынском проверочно-фильтрационном пункте НКВД СССР и следует к избранному месту жительства с Перемоновна, Ульянский р-н. Сумской обл. по месту жительства

(указать точный адрес)

с проходящим фильтра

Удостоверение по приезде к месту жительства должно быть сдано в местный орган НКВД для получения вида на жительство.

Начальник проверочно-фильтрационного пункта

(печать) (подпись)

Справка

гр. Клюк

Медосмотр

Гор. Владимир

ПФП. НКВД СССР

Нач.. санчасти

4/5 45 г

просила

санобраб

ПРОПИСАН

ПЕРЕКОПІВСЬКА

Глинського району
Чернігівської області
25/IV 1945 р.
№
с. Перекопівка

Справка

Урада Дана ц. Перекопівською Урадою про те, що гром. Гришко Ольга Парамоновна дійсно уроженка і житель с. Перекопівки Глинського р-ну Сумської обл. В 1942 р. насильно німецькими властями була відправлена в Німеччину. Прибула в с. Перекопівку 22/IV 45 р.

Справка дана для Глинського РОНКВД

Голова Ср [signature]

Секретар Ср [signature]

9

Автобіографія. Гришко О. П.

Я родилася 1922го року в селі Перекопівці Сумська Область Глинського р-на.

Училася я в Перекопівській школі.

Кончила 6 класів. Батьки мої бідняки.

До 1942 року робила я в колгоспі до того часу поки не забрали до Німечини. ~~Після ні~~ З німеччини я приїхала додому. До німечини мене забрали насильно. Брав мене поліцай лета (Губський).

Коли я приїхала з ~~Германії~~ Німеччини я поступила в Глинський Лісгосп на роботу і роблю й до цього часу. В німеччині я робила польову роботу село гоф-заніц. Освобонили руські 1го мая при руських я робила в воєні часті п/п 10993 робила в столові

к Гришко О. П.

№ 11811

Архи...

пересмо... ...КГБ при СМ СССР

№ 007... ...ого хранения в архиве в фонде секретного дело-производства, со снятием с оперативно-справоч... ...проходящего лица.

Пересмотрел

К-н Иванченко

Согласен:

Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.

п-к Кезиков

1х – 1955 г

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ Н. ДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 9 листов

девять

7 ноября 1992 г.

Должность

Подпись

ЗАВЕРИ[illegible] ПОДПИСЬ

В данном деле [illegible] 9 листов

девять

6 01 1993 г.

Должность архив. 1 кат.

Подпись

Перевірено

20.10.2026

[illegible]

Арт. 1-С-3803-1